

ZPRAVODAJ

EUROREGIONU GLACENSIS

1/2025

**Po 24 letech končí jedna kapitola Euroregionu Glacensis
...odchází sekretář sdružení Jaroslav Štefek**

ÚVODNÍK

Vážení čtenáři,

začátek letošního roku byl pro Euroregion Glacensis ve znamení předání našeho půlročního předsednictví při Asociaci euroregionů ČR. Byla to pro nás zcela nová zkušenost, kdy byl náš euroregion teprve čtvrtým předsedajícím subjektem při asociaci po zavedení tohoto principu. Námi organizované dvoudenní výjezdní zasedání euroregionů z celé ČR ve Velichovkách se mohlo pyšnit účastí vrcholných představitelů v podobě náměstka ministra MMR, dvou hejtmanů nebo dvou náměstků hejtmanů. Podařilo se nám při předsednictví posunout např. záležitosti v oblasti pozice euroregionů k budoucí kohézní politice EU po roce 2027 nebo zahájit rozhovory o financování euroregionů ze státního rozpočtu. V první polovině roku 2025 mimo jiné předsedá Evropské unii Polsko a budoucí nastavení kohézní politiky je jednou z priorit předsednictví.

Tento úvodník je pro mě výjimečný, protože jsem v červenci loňského roku oznámil své rozhodnutí z Euroregionu Glacensis odejít a stává se tak mým posledním. Uvědomil jsem si, že po 25 letech strávených v euroregionu je čas začít hledat nové životní výzvy. Když mi před 20 lety bylo svěřeno vedení Euroregionu Glacensis po nečekaném odchodu mého předchůdce, byla to pro mě velká výzva. Ani ve snu jsem netušil, že budu mít možnost takto dlouho udávat směr této prestižní společnosti a jakých úspěchů se mi podaří dosáhnout. Navíc mi byla svěřena i naše rozvojová agentura RDA. Musel jsem se velice rychle naučit polsky, přestože jsem neměl žádné základy, musel jsem se zorientovat v přeshraničních otázkách, struktuře evropských fondů, diplomacii, vystupování před lidmi, ale i naučit se moderovat přeshraniční partnerství, tvořit společné projekty, vést tým pracovníků

euroregionu nebo se naučit specifické účetní standardy, které na euroregionu používáme.

Práce v euroregionu je velice rozmanitá, avšak velice náročná a zahrnuje mnoho různorodých oblastí, kde je třeba se dobře orientovat, a to mě velice naplňovalo. Díky své aktivitě se mi otevřely výjimečné možnosti. Například díky nominaci euroregionů jsem měl možnost ovlivnit budoucí nastavení přeshraničních programů EU, měl jsem možnost prezentovat euroregionální spolupráci na významných konferencích, např. na půdě EK v Bruselu nebo na setkání prezidentů České republiky a Polska. Euroregionu Glacensis se za tuto éru podařilo zajistit dotační prostředky na společné projekty v řádu několik sta milionů korun. Podařilo se euroregion začlenit mezi implementační subjekty pro poskytování dotačních prostředků z EU a náš Fond malých projektů se stal významným nástrojem pro podporu česko-polské spolupráce. Podařilo se do spolupráce přilákat mnoho nových samosprávních subjektů a neziskových organizací. Podařilo se odbourat mnoho bariér mezi našimi národy a dnes si troufnu tvrdit, že vzájemné souznění Čechů a Poláků je na historicky nejvyšší úrovni a zájem o sousední

Polsko mezi Čechy zažívá v posledních letech opravdový boom. Věřím, že k tomu přispěl i Euroregion Glacensis. A tak bych mohl pokračovat.

Prožil jsem v euroregionu i mnoho těžkých a náročných situací. Ať už to byly situace, kdy nám nebyly schváleny důležité rozvojové projekty o desetiny bodů, kdy bilaterální jednání s polskou stranou končila patem nebo při zavírání přechodů při pandemii Covid. Udělal jsem i řadu chyb a nevhodných rozhodnutí, ze kterých jsem se vždy snažil čerpat ponaučení a bral je jako zkušenost. Má éra v euroregionu byla opravdu dlouhá a mohl bych zde vyjmenovávat mnoho dalších záležitostí, ale rád bych vyzdvihl jednu pro mě zcela osobní a tím není nic jiného než „Česko-polská Hřebenovka“. Tento naprosto unikátní projekt má pro mě osobně nejvyšší hodnotu, a to díky několika „nej“ a stal se naprostým vrcholem mého euroregionálního snažení. Je to díky rozsahu dosahujícího 100 mil. Kč, svým počtem 18 spolupracujících partnerů, množstvím ocenění za jedinečnost realizovaných staveb v tomto projektu, ale i ocenění jako celku nebo také množstvím komplikací, které se v problematice

covidové době podařilo vyřešit. Když jsem se vracel z mé poutní Svatojakubské cesty ze Santiaga de Compostela a viděl jsem na letištní velkoplošné obrazovce svítit dokončenou Hřebenovku mezi vybranými dálkovými evropskými trasami, uvědomil jsem si, že již zřejmě nemohu v Euroregionu Glacensis dosáhnout vyšší mety.

Euroregion Glacensis je dnes stabilní a silná společnost s budoucností a má jasně určené své místo v oblasti přeshraniční spolupráce. Za dobu strávenou v přeshraniční spolupráci jsem poznal množství úžasných lidí na české i polské straně, kterým bych chtěl tímto za spolupráci se mnou poděkovat. Děkuji všem členům euroregionu za přízeň. Děkuji vedení euroregionu za důvěru, kterou jsem dostával při prosazování svých vizí. Mé speciální poděkování pak směřuje ke všem zaměstnancům euroregionu, jste skvělý kolektiv a moc si vás vážím. Hodnocení, zda má mise byla úspěšná mi nepřísluší, ale pokud mohu sdělit svůj osobní pocit, odcházím z Euroregionu Glacensis velice obohacen, naplněn a s pocitem dobře vykonané práce. Vážení, byla to super jízda.

Jaroslav Štefek
Sekretář Euroregionu Glacensis

MIROSLAV KOCIÁN nastupující sekretář sdružení

Vystudoval jsem střední a vysokou školu lesnickou a téměř 10 let jsem pracoval jako lesník. Od ledna 1995 jsem ve funkci starosty obce Bílá Voda. V průběhu roku 1997 se obec stala součástí euroregionu, kde jsem nejdéle sloužícím členem. Prošel jsem tu všemi posty – od řadového člena přes předsedu až k sekretáři.

Jsem ženatý, mám 3 dcery a jednu vnučku. Mými zálibami je myslivost a včelaření za zvukového doprovodu audioknih.

ROZHOVOR S VELVYSLANCEM ČESKÉ REPUBLIKY VE VARŠAVĚ

Jak vnímáte aktuální úroveň česko-polských vztahů?

Domnívám se, že jsme svědky úplně jedinečné situace, ve které se teď česko-polské vztahy nacházejí. Mají obrovskou vitalitu, dynamiku, kterou vnímáme na úrovni té nejvyšší politické, ať už se bavíme o spolupráci vlád nebo jednotlivých resortů, co mě obzvlášť těší, tak se promítá ta výborná spolupráce v oblasti hospodářské spolupráce, ale zároveň na úrovni těch mezilidských vztahů se nám v podstatě projevuje velmi intenzivní vzájemné objevování, setkávání, ať už turisticky samozřejmě pro Čechy atraktivní Baltské moře, pro naše polské přátele zase hory, takže ta intenzivní spolupráce má různé roviny a můžu říct, že se rozvíjí ve všech těch rovinách a dimenzích, které jsou důležité pro to, aby ty vztahy byly funkční, zdravé a dlouhodobé.

U hospodářské spolupráce bych se rád zastavil, protože Česká republika a Polsko mají zajímavou hospodářskou výměnu, kde vidíte největší příležitosti?

Obě země procházejí další fází svého hospodářského vývoje, kdy hledají naplnění podnikatelských záměrů, které budou mít výraznou přidanou hodnotu a budou směřovat k té finální produkci a ta výhoda, kterou jsme měli v minulosti v podobě kvalifikované levné pracovní síly, tak samozřejmě dosahuje limitů. Musíme nyní hledat nové oblasti, kde bychom se mohli společně realizovat. Z mého pohledu konflikt na Ukrajině ukázal, že obraná

spolupráce skýtá velké možnosti spolupráce v oblasti moderních technologií, IT technologií, případně inovací v dopravě atd.

Škála je velmi bohatá a to, co mě nejvíc těší je, že současná obchodní výměna mezi našimi státy je skvělá a postupně stále roste a žádná z těch účastnických stran, jak polské, tak české, necítí negativní obchodní bilanci. To si myslím je dobrý základ pro rozvíjení dalších forem spolupráce v hospodářství. Na česko-polské hranici v příhraničí mezi obcemi a kraji v těch horských oblastech se právě hodně řeší již dlouho zmiňovaná smlouva o možnosti zásahu záchranných složek.

Máme informace, že již došlo k zásadnímu posunu v přípravě mezivládní smlouvy o spolupráci záchranných složek, tak co je prosím nového?

V této oblasti myslím, že mohu sdělit pozitivní vývoj. Smlouva mezi Českou republikou a Polskou republikou o záchranných složkách, záchranných službách je v tuto chvíli ve fázi finalizace. Informace, které já mám k dispozici, tak hovoří o tom, že se jedná už jenom o detailních záležitostech, které je potřeba dořešit a já osobně se domnívám, že spějeme do bodu, kdy bude podepsána a začne sloužit oběma zemím a hlavně občanům, obou zemí, ku prospěchu.

V první polovině letošního roku Polská republika předsedá při Radě Evropské unie a jsou tady určité množství důležitých jednání, které se můžeme i my jako Česká republika účastnit. Co byste tady vyzdvihl v této oblasti jako nejdůležitější, co se teď aktuálně děje v Polsku?

Polsko předsedá Radě Evropské unie v důležitém momentu i pro Českou republiku. Máme tu situaci, kdy máme novou Evropskou komisi, která převzala svoji odpovědnost v závěru loňského roku. To znamená, že jsou nové komisařky, noví komisaři, kteří řídí Evropskou unii. Komise připravuje nový dlouhodobý rozpočtový rámec dalšího fungování Evropské unie a zároveň nám ukazuje geopolitická situace, že nezbytný leadership v oblasti posilování obraných kapacit státu Evropské unie a Polsko, které je na hranici konfliktu, který se odehrává bohužel už více než 3 roky na Ukrajině, tak samozřejmě klade zásadní důraz na obranu

a v tomto ohledu my samozřejmě Polsko rádi podporujeme a máme velmi podobný pohled na řadu věcí.

Poslední otázka, od vašeho příjezdu na velvyslanectví do Polska už oběhlo několik měsíců.

Měl jste čas poznat už Polsko trochu více soukromě a je tady něco, co vás překvapilo a nečekal jste, že nastane?

Překvapení jsou různá, jedno takové, které bych zmínil jako samostatně asi nemám, ale možnost setkávání se s lidmi je zajímavé. Snažím se být i mimo Varšavu, jezdit do vojvodství a na místa, kde máme honorární konzuly, například máme 8 honorárních konzulů v různých částech Polska, především samozřejmě v tom příhraničí, ale ne výhradně, takže se snažím propojovat svůj profesní zájem a povinnosti, které plním jako velvyslanec se svým osobním zájmem o Polsko, které považuji za skvělou zemi.

Jedná se o dynamickou zemi, která se stále snaží využívat příležitosti, které se objevují. Nečeká, až ty příležitosti sami přijdou, ale jde jim naproti, takže pro mě to je stále místo objevování něčeho nového a samozřejmě Polsko je velké, takže těch míst, která bych rád navštívil, je opravdu hodně a jsem už teď přesvědčen o tom, že se mi nepodaří vidět všechno.

Rozhovor poskytl velvyslanec České republiky ve Varšavě Břetislav Dančák

POLSKÉ PŘEDSEDNICTVÍ V RADĚ EVROPSKÉ UNIE

1. ledna 2025 se Polsko podruhé ujalo předsednictví v Radě Evropské unie a povede její práci po dobu šesti měsíců.

Třináct let po prvním polském předsednictví a dvacet let po vstupu do EU předkládá Polsko ambiciózní program předsednictví, jehož hlavním cílem je realizace priorit souvisejících s bezpečností v tom nejširším slova smyslu.

Polské předsednictví bude usilovat o to, aby je Evropská unie respektovala a podporovala, přičemž zvláštní důraz bude klást na úlohu občanské společnosti.

Polské předsednictví se shoduje se začátkem nového institucionálního cyklu, což

je příležitost stanovit klíčové cíle, navrhnout řešení a zahájit procesy, které ovlivní příštích pět let.

1. ledna 2025 začíná intenzivní období práce na zajištění bezpečné a prosperující Evropy pro budoucí generace.

Polské předsednictví bude podporovat činnosti posilující evropskou bezpečnost v různých dimenzích: vnější, vnitřní, informační, hospodářské, energetické, potravinové a zdravotní.

Čemu se věnuje Rada Evropské unie?

Rada Evropské unie je jedním z nejdůležitějších rozhodovacích orgánů EU, v němž zasedají ministři všech 27 členských států. Jednotliví ministři se účastní formálních i neformálních zasedání týkajících se jejich oblastí činnosti, kterým předsedá ministr z předsednického státu.

Mezi hlavní úkoly Rady patří:

- Vyjednávání a přijímání práva EU
- Koordinace politik v konkrétních oblastech
- Schvalování rozpočtu EU ve spolupráci s Evropským parlamentem
- Uzavírání mezinárodních smluv jménem EU
- Vytváření zahraniční a bezpečnostní politiky EU ve spolupráci s Evropským parlamentem a na základě návrhů Evropské komise

Úkoly předsednického státu v Radě Evropské unie

Předsedající stát řídí po dobu šesti měsíců práci Rady na právních předpisech EU a zajišťuje kontinuitu činnosti EU a spolupráce mezi členskými státy.

Mezi povinnosti Polska v nadcházejících měsících patří:

- Předsedání činnosti Rady EU a jejích přípravných orgánů (výborů a pracovních skupin)
- Zastupování Rady vůči ostatním orgánům EU, zejména Evropské komisi a Evropskému parlamentu
- Zastupování Evropské unie ve vztazích se třetími zeměmi a mezinárodními organizacemi (ve spolupráci s Evropskou

komisí a Evropskou službou pro vnější činnost)

- Transparentní a spolehlivé sdělování výsledků zasedání Rady

Členský stát musí být dobrým organizátorem, důvěryhodným partnerem a spravedlivým a nestranným prostředníkem.

Rotační předsednictví

Každých šest měsíců přebírá rotační předsednictví Rady jiný členský stát, který předsedá jednou za přibližně 13,5 roku. Skupina tří po sobě následujících předsednických států vytváří tzv. předsednické trio.

Polsko tvoří trojici s Dánským královstvím a Kyprskou republikou. Každá trojice si stanoví dlouhodobé cíle a vypracuje společný program témat a otázek, kterými se bude Rada zabývat po dobu 18 měsíců. Na základě tohoto programu vypracuje každý stát podrobnější plán svého šestiměsíčního předsednictví.

Kulturní program

V první polovině roku 2025 hraje Polsko s bohatým uměleckým programem klíčovou roli na evropské kulturní scéně. Polské umění, divadlo, film, hudba a literatura po dobu šesti měsíců spojuje lidi napříč státními hranicemi.

Od ledna do června se v Polsku i v zahraničí uskuteční řada akcí pořádaných v rámci kulturního programu polského předsednictví. Kultura se stává mostem spojujícím různé tradice, jazyky a zkušenosti.

Umělecké projekty jsou realizovány ve spolupráci s místními organizacemi, nevládními organizacemi a evropskými

partnery. Důležitým předpokladem programu je jeho interdisciplinární charakter a veřejná dostupnost.

Polsko zve Evropu, aby se v roce 2025 společně zamyslela nad budoucností kontinentu a zdůraznila dialog mezi generacemi a kulturami. Podpora mladých umělců, jejichž tvorba je plná neotřelých nápadů a moderních pohledů, je důležitým bodem v diskusi o současné Evropě.

Objekty polského předsednictví

Během polského předsednictví v Radě EU se ve Varšavě uskuteční 22 neformálních Rad a řada zasedání na vysoké úrovni v rámci EU27.

Vybraná ústřední místa polského předsednictví jsou:

- Varšavská citadela
- Muzeum polské armády;
- Stadion PGE Narodowy.

Oficiální večeře a setkání na vysoké úrovni se budou konat na **Královském hradě** a na **Zámku Krasinských**.

Mimo Varšavu je v celém Polsku naplánováno více než 300 akcí a konferencí. Pro zahraniční návštěvníky je to příležitost poznat moderní, inovativní Polsko a jeho bohaté kulturní a architektonické dědictví. Pro Poláky to bude příležitost seznámit se s činností Evropské unie.

Polsko se vrátilo na místo lídra, prostředníka a především odpovědného partnera pro všechny členské státy Evropské unie.

Logo polského předsednictví klade důraz na efektivitu činnosti v tuzemsku i v zahraničí, účinnost při budování soudržnosti EU a posilování mezinárodních aliancí, založených na základních hodnotách, jako je právní stát, demokracie, svoboda, bezpečnost, inkluze, otevřenost a jednota.

Na polské vlajce jsou vyobrazena písmena EU, která odrážejí více než 20 let členství Polska ve Společenství, partnerství a synergii. Naprostá většina Poláků si nedokáže představit existenci bez Evropské unie a hlas Polska je pro ni nesmírně důležitý. Společně jsou silnější.

Seznam akcí, na které se vztahuje záštita (poslední aktualizace 25. 3. 2025),

Pravidla záštity a žádost o záštitu jsou k dispozici na tomto odkazu:

🔗 <https://polish-presidency.consilium.europa.eu/pl/prezydencja/patronaty-polskiej-prezydencji/>

ROZHOVOR PETR KOLETA – hejtman Královéhradeckého kraje

Jak hodnotíte aktuální úroveň česko-polských vztahů, které dlouhodobě podporuje a rozvíjí Euroregion Glacensis?

Úroveň česko-polských vztahů je z pohledu Královéhradeckého kraje velmi dobrá, zejména s partnerským Dolnoslezským vojvodstvím. S ním má Královéhradecký kraj dlouhou společnou hranici, částečně spolupracujeme také s Opolským vojvodstvím. Pravidelně se konají setkání zástupců Královéhradeckého kraje a Dolnoslezského vojvodství na různých úrovních a v různých oblastech spolupráce, ať už se jedná o cestovní ruch, školství či inovace.

Do přeshraniční spolupráce se také aktivně zapojují přímo krajské organizace, jako je například Královéhradecká krajská centrála cestovního ruchu, Údržba silnic Královéhradeckého kraje, Centrum uměleckých aktivit nebo CIRI. Vzájemné vztahy pomáhají prohlubovat i česko-polské organizace, ve kterých je Královéhradecký kraj aktivním členem, zejména Euroregion Glacensis a Evropské seskupení pro územní spolupráci NOVUM.

V souvislosti s ukončením předsednictví Euroregionu Glacensis při Asociaci euroregionů České republiky se ve Velichovkách uskutečnilo zasedání asociace. Jaké jsou Vaše dojmy z této platformy a co bylo tématem jednání?

Asociace euroregionů České republiky plní mnoho významných úloh a z celého zasedání této platformy jsem měl velmi pozitivní dojem.

Hlavními tématy jednání byla například aktuální situace a další vývoj v programu Interreg Česko - Polsko 2021-2027, problematika kohezní politiky po roce 2027, především s ohledem na aktuální novinky na úrovni Evropské unie, ale také územní dimenze politiky soudržnosti 2028+.

Hovořili jsme také o výstupech z jednání Pracovní skupiny pro politiku soudržnosti či o zhodnocení předsednictví Euroregionu Glacensis. Obecně je možné říci, že zasedání ve Velichovkách znovu potvrdilo důležitost přeshraniční spolupráce.

Královéhradecký kraj je dlouhodobě leaderem v přeshraniční spolupráci s Polskem. Bude tato spolupráce i v dalších letech jednou z priorit kraje?

Česko-polská přeshraniční spolupráce bude i nadále jednou z priorit Královéhradeckého kraje v oblasti zahraničních vztahů. Pro tuto spolupráci máme jako kraj ideální podmínky díky dlouhé společné hranici s Dolnoslezským vojvodstvím, podél které jsou navíc rozmístěny mimořádně významné přírodní, historické a kulturní oblasti ať už se jedná o Krkonoše, Orlické hory či Broumovsko, které každoročně lákají velké množství turistů.

Díky dlouholeté spolupráci byly projektovými partnery z Královéhradeckého kraje ve spolupráci s polskými partnery realizovány stovky velkých i malých projektů v objemu mnoha miliard korun. Prostředky směřovaly do několika oblastí, například krizového řízení,

životního prostředí, dopravy, vzdělávání, podpory podnikání, spolupráce institucí, cestovního ruchu, kultury a mnoha dalších. Díky tomu přeshraniční programy představují dlouhodobě druhý nejvýznamnější regionální dotační zdroj pro Královéhradecký kraj, hned po integrovaných regionálních operačních programech.

Královéhradecký kraj poskytuje velkou podporu žadatelům (osobní konzultace, pořádání seminářů, konzultačních dnů, workshopů, vyhledávání vhodných polských projektových partnerů apod.) a podává (a následně realizuje) vlastní přeshraniční projekty. Podpora česko-polské spolupráce je poskytována v rámci dalších mezinárodních programů a fondů, například nadnárodní program Interreg Central Europe, meziregionální programy (Interreg Europe, Urbact, Espon, Interact), komunitární programy (např. Erasmus+, Horizont Evropa, Kreativní Evropa, CERV, Life apod.), donátorské programy

(Mezinárodní visegrádský fond, EHP a Norské fondy) a mnoho dalších.

Euroregion Glacensis pomáhá česko-polské spolupráci již dlouhé roky, vy jste jako starosta Hronova na Náchodsku byl do některých projektů také zapojen. Změnil se po Vašem nástupu do funkce hejtmána Váš pohled na Euroregion Glacensis?

Z pozice hejtmána Královéhradeckého kraje se můj pohled na Euroregion Glacensis rozšířil a prohloubil. Více si uvědomuji jeho význam pro přeshraniční spolupráci, rozvoj regionu i možnosti čerpání evropských fondů. Společné projekty v oblasti dopravy, cestovního ruchu či školství nabízejí velké možnosti pro zlepšení kvality života obyvatel na obou stranách hranice, a to je důvod proč považuji za důležité usilovat o jejich další podporu a hledání dalších možností rozvoje těchto aktivit.

POLSKÉ OZVĚNY V KRÁLOVÉHRADECKÉM KRAJI

V první polovině roku 2025 se sousední Polsko ujalo předsednictví v Radě Evropské unie. Mezi jeho hlavní priority patří bezpečnost, a to hned v několika dimenzích. Na Polsko se tak z velké části zaměřily i aktivity Eurocentra Hradec Králové, které má za cíl komunikovat evropská témata v Královéhradeckém kraji.

**EUROCENTRUM
HRADEC KRÁLOVÉ**

Polsko – severní soused, který nás baví

– tak zněl název přednášky novinářky a cestovatelky Pavly Apostolaki, která zavítala začátkem února do Knihovny města Hradce Králové. A o tom, že název to byl více než výstižný, svědčí fakt, že na besedu dorazilo přes sedmdesát návštěvníků, kteří zaplnili sál knihovny.

Polsko patří v posledních letech k jednomu z nejrychleji se rozvíjících států Evropy. Jeho expanze se projevuje i v cestovním ruchu, kde se turistům otevírají nové lokality

se skvělým servisem. Během přednášky posluchači navštívili Gdaňsk s jeho jantarovou historií, lázeňské Sopoty, impozantní písečné pohyblivé duny na severu Polska, tajemná místa v polských Krkonoších i Hitlerovo tajné sídlo v podzemním městě Osówka. A protože je Knihovna města Hradce Králové otevřena všem návštěvníkům, mohli si přednášku užít i návštěvníci se sluchovým hendikepem, kterým přepis mluveného slova zajišťovala organizace Tichý svět.

Polsko není jen turisticky atraktivní lokalita, ale i země se zajímavým ekonomickým potenciálem. Prostor pro navázání partnerství

s polskými subjekty přinesl březnový seminář pořádaný ve spolupráci s Královéhradeckým krajem v náhodském Spolkovém domě. Seminář „Jak na mezinárodní programy a fondy“ představil zájemcům možnosti financování mezinárodních projektů z Programu Interreg Česko – Polsko, ale i dalších finančních nástrojů Evropské unie, jako jsou programy Kreativní Evropa, program CERV zaměřený na podporu projektů občanské společnosti či program URBACT IV zacílený na partnerství měst. Seminář dal zájemcům také prostor pro konzultaci svých projektových záměrů a příležitost k navázání nových partnerství. V závěru semináře byla pro návštěvníky připravena komentovaná prohlídka Malých lázní Běloves, jako příklad dobré praxe fungující přeshraniční spolupráce. Rekonstrukce Malých lázní je výstupem přeshraničního projektu Aqua Mineralis Glacensis, do kterého jsou zapojena města Náchod, Hronov, Kudowa-Zdrój a Duszniki-Zdrój.

Na jaře tohoto roku si také Eurocentrum připravilo výtvarnou soutěž pro školáky z Královéhradeckého a Pardubického kraje na téma Polsko – můj soused. Soutěž měla za cíl poukázat na turistické zajímavosti Polska, společné znaky obou zemí, teritoriální blízkost i společnou historii. Do soutěže dorazilo několik desítek děl, ve kterých žáci prokázali nejen skvělou znalost Polska, ale i velkou kreativitu a výtvarné nadání. Ocenění nejlepších děl mladých umělců proběhlo ve středu 16. dubna na Krajském úřadě Královéhradeckého kraje. Na výherce čekaly deskové hry, populárně naučné knihy a další dary věnované partnery soutěže, mezi které patřil i Euroregion Glacensis. Nejzdařilejší díla výtvarné soutěže si mohli návštěvníci Krajského úřadu prohlédnout až do poloviny května.

Renata Černilovská
Eurocentrum Hradec Králové

Představujeme projekt **BALNEUM GLACENSIS**

Harmonogram: 01/2024 – 06/2026

Partneři: Náchod (Lead partner), Kudowa-Zdrój, Polanica-Zdrój

Interreg

Spolufinancováno
Evropskou unií

Česko – Polsko

Hlavním cílem tohoto projektu je navázat na započatou spolupráci a zintenzivnit propojení česko-polského lázeňství využívajícího potenciálu unikátních minerálních vod, zvýšit návštěvnost regionu, oživit a zatraktivnit objekty historického a kulturního dědictví i lázeňských prostranství a parků.

V Náchodě dojde k revitalizaci zchátralé historické budovy lázeňské kolonády ve Velkých lázních v Bělovsi – bude znovuobnoven minerální pramen IDA a vzniknou trvalé expozice o lázeňství. V Kudowě-Zdrój bude vystavěn lázeňský dřevěný most, který propojí břehy lázeňského rybníka.

V Polanici-Zdrój bude revitalizována plocha tzv. „ostrova“ prostřednictvím říčního odpočinkového mola s lávkou nad řekou, vyhlídkovou plošinou a vybudování gradovny. Dalším cílem projektu je prostřednictvím vzniku nového turistického produktu – Pašerákem lázních upevnit povědomí návštěvníků o turistickém propojení těchto měst v česko-polského regionu.

Vlastní zahájení stavebních prací v Náchodě bylo zahájeno 14. února 2025, a to rekonstrukcí lázeňské budovy IDA v Bělovsi.

Veřejnou zakázku na rekonstrukci kolonády IDA vyhrála společnost B.C.M. company s.r.o. z Vrchlabí. Projekt za 24,2 milionu Kč včetně DPH navazuje na technologickou přístavbu z roku 2023, která zajišťuje úpravu a distribuci minerální vody IDA. Historická budova z konce 19. století, kdysi klíčová součást běloveských lázní, projde modernizací s důrazem na zachování původního architektonického stylu. Kolonáda získá nové hygienické zázemí a výstavní prostory, prameník bude obnoven včetně pítka a věžičky. Fasáda se vrátí ke světle okrovým odstínům, střecha bude z antracitových šablon.

Okolí budovy čekají krajinářské úpravy, nové parkovací plochy a pódium pro kulturní akce. Celková revitalizace přilehlého parku začne již letos.

HISTORICKÝ OKAMŽIK PRO NÁCHOD – byla zahájena stavba obchvatu města

V úterý 11. března 2025 byla slavnostně zahájena dlouho očekávaná stavba silnice I/33 – Náchod – obchvat. Tento strategický dopravní projekt, jehož příprava trvala téměř 17 let, si klade za cíl zlepšit dopravní situaci a zvýšit kvalitu života obyvatel Náchoda.

Poklepání základního kamene proběhlo za účasti ministra dopravy Martina Kupky, generálního ředitele Ředitelství silnic a dálnic Radka Máta, zástupce Státního fondu dopravní infrastruktury Zbyňka Hořelici, hejtmana Královéhradeckého kraje Petra Kolety, starosty města Náchod Jana Birkeho, zástupců zhotovitele a mnoha dalších hostů. Každý z účastníků krátkým projevem zdůraznil důležitost této stavby pro region, její význam pro zlepšení dopravy a přínos pro kvalitu života místních obyvatel.

Slavnostního zahájení stavby se zúčastnili také představitelé z české i polské strany Euroregionu Glacensis. Přítomni byli také starostové polských partnerských měst – Kudowa Zdrój a Polanica Zdrój.

Dopravní propojení přeshraničního regionu je klíčovým tématem pro obyvatele na obou stranách hranice, přičemž obchvat Náchoda představuje důležitý krok ke zlepšení dopravní situace nejen v Náchodě, ale i v širším kontextu česko-polského pomezí. Právě aktivity Euroregionu Glacensis a jeho představitelů sehrávají významnou roli při prosazování potřeb obyvatel a v jednáních o dalším napojení na klíčové dopravní tepny v České republice i Polsku.

občanských sdružení a jednotlivců. Právě tyto zásahy do příprav způsobily opakovaná přezkoumání projektu a neustálé posuny v termínech zahájení realizace.

Na neudržitelnou dopravní situaci ve městě a nutnost výstavby obchvatu několikrát poukázaly také protestní akce Spolku pro obchvat Náchoda. Demonstrace, při kterých lidé přecházeli po přechodech na hlavním tahu městem, se uskutečnily v letech 2010, 2011 a 2014. Tyto aktivity bezesporu napomohly v dlouholetém procesu prosazování obchvatu.

Technické parametry a financování

Obchvat o celkové délce 6 485 metrů zahrnuje dvě mimoúrovňové křižovatky, dva tunely (Dolní Radechová – 363 m a Kramolna – 100 m), 17 mostů a protihlukové stěny.

Realizace projektu je financována Státním fondem dopravní infrastruktury a stavba proběhne pod vedením ŘSD. Zhotovitelem stavby, která potrvá 36 měsíců, je sdružení EUROVIA CZ a.s., Stavby mostů a.s., Marti a.s. a EUROVIA SK, a.s. za cenu 3 184,3 mil. Kč bez DPH.

Denně projede Náchodem přibližně 30 tisíc vozidel, z toho 6 tisíc kamionů, což způsobuje hluk, exhalace a ohrožuje bezpečnost chodců i řidičů. Obchvat Náchoda odvede tranzitní dopravu mimo zastavěnou oblast města a zásadně sníží dopravní zátěž v centru.

Dlouholeté přípravy a podpora veřejnosti

Město Náchod usilovalo o stavbu obchvatu více než 20 let. ŘSD podalo žádost o územní rozhodnutí již v roce 2009. Proces byl však několikrát zpožděn z důvodu odvolání

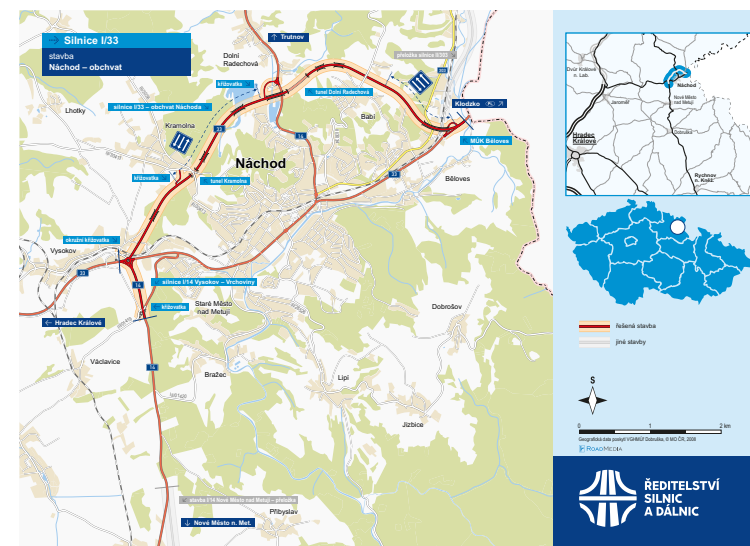
Citace starosty Náchoda Jana Birkeho:

„Pro Náchod je to skutečně historický okamžik. Po dlouhých letech příprav a překonání mnoha překážek se konečně podařilo zahájit stavbu obchvatu, na který naše město čekalo více než dvě desetiletí. Součástí územního plánu je tato stavba již od roku 1997, tedy neuvěřitelných 28 let. Každý, kdo někdy stál v nekonečné koloně na hlavním tahu, ví,

jak moc je tato stavba potřebná. Navíc platí, že dobré věci přicházejí k těm, kteří si počkají. A my jsme se dnes dočkali! Obchvat výrazně zlepší kvalitu života našich obyvatel, sníží hluk, exhalace, a hlavně zvýší bezpečnost. Děkuji všem, kteří se na prosazení stavby obchvatu Náchoda podíleli – bez jejich úsilí bychom nestáli na začátku této tolik očekávané stavby.“

Citace předsedy polské části Euroregionu Glacensis Czesława Kręcichwosta:

„Starostovi Náchoda Janu Birkemu gratuluji k vytrvalosti a víře v úspěch. Pro dobrého správce a představitele samosprávy neexistují úkoly, které by nebylo možné splnit, pokud slouží ke zlepšení každodenní kvality života obyvatel. Rozhodnutí o zahájení výstavby obchvatu Náchoda má mimořádný význam nejen pro zlepšení dopravy v České republice, ale také jako ukazatel směru pro polskou stranu při modernizaci silnice S8.“

Další podrobnosti:

https://letaky.rsd.cz/Upload/Stavby/247/infoletak_s33-nachod-obchvat.pdf?t=2024-11-19%2017:02:19.51

V ŽERNOVĚ ZALOŽILI PRO OBČANY KOMUNITNÍ ENERGETICKÉ DRUŽSTVO

Fotografie z ustavující schůze energetického družstva Pohodlí 21.2.2025

V malém městysi Žernov nad Babiččiným údolím zastupitelé založili pro své občany energetické družstvo „**Pohodlí**“. Sám název má symbolizovat, že družstvo by mělo zejména pomoci občanům se snížením nákladů na energie. Pohodlí je ale také místní název u řeky Úpy. Podpora komunitní energetiky je další příležitostí pro samosprávy, jak pomoci svým občanům a pracovat na větší atraktivitě venkova. Žernov už například sdílí energii se spádovou mateřskou školou v Červené Hoře.

O založení firmy s právní subjektivitou na Žernově uvažovali dlouhodobě. Ale až v létě 2024 začaly platit nové zákony, které sdílení energie umožňují v plné míře. „**To, že komunitní sdílení a případné nákupy energií budou dávat smysl, víme už dlouhodobě**“, řekl Ing. Ctibor Hůlka, jeden ze zakladatelů družstva, zastupitel a autor konkrétních propočetů. „**V současné době je dokončována tzv. Místní energetická koncepce Žernova, její výstupy nás v tom utvrzují. Pro začátek chceme od našich občanů energii vykupovat a sdílet v místě aktuální**

potřeby, rok 2025 bude pilotní a testovací, čeká nás spousta překážek, o kterých teď ani nevíme.“

Myšlenka má podporu i u starosty a předsedy představenstva družstva Libora Mojžíše: „**Na podzim jsme stihli zažádat prostřednictvím firmy DEK projekt o dotaci z RES+. Pokud projdeme hodnocením, umístíme na střeche obecní sokolovny další fotovoltaickou elektrárnu a pořídíme software pro řízení spotřeby a kontrolu nad celým chodem.**“

Co je ale na celém projektu nejdůležitější?

„Podpora zastupitelů, kteří jsou myšlence sdílení nakloněni a jsou osvědčení. A samozřejmě zájem veřejnosti, zatím evidujeme kolem třiceti uchazečů, tzn. čtvrtina odběrných míst, na Žernově disponuje fotovoltaickou elektrárnou zhruba pětina domů. Jdeme ale krok za krokem“, dodal.

Mgr. Libor Mojžíš
starosta městysu Žernov

SPOLEČNÁ CESTA DO VARŠAVY Propagujeme přeshraniční spolupráci

Ve dnech 9.–11. dubna 2025 se uskutečnila polsko-česká studijní cesta členů Euroregionu Glacensis do Varšavy, jejímž cílem byla propagace a posílení přeshraniční spolupráce. Akce se zúčastnili partneři z obou stran hranice – jak zkušení realizátoři projektů, tak zájemci o zahájení společných iniciativ v rámci euroregionu.

Setkání v Poslanecké sněmovně Polské republiky

První den účastníci navštívili Poslaneckou sněmovnu Polské republiky, kde se setkali s:

- Paní Monikou Wielichowskou – místopředsdkyní sněmovny,
- Paní Iwonou Krawczyk – předsdkyní Parlamentní skupiny pro polsko-českou přeshraniční spolupráci,
- Panem Markem Chmielewským – místopředsdou Skupiny,
- Panem Tomaszem Kostusem – místopředsdou Skupiny,
- Panem Pawłem Masełko – členem Skupiny.

Interreg **Spolufinancováno Evropskou unií**

Česko – Polsko

Skupina byla zřízena s cílem podporovat rozvoj vztahů mezi Polskem a Českou republikou, iniciovat společné aktivity a podporovat výměnu zkušeností v příhraničí.

Setkání bylo příležitostí k představení 29leté historie přeshraniční spolupráce v Euroregionu Glacensis. Hovořilo se o významu této spolupráce pro sociální, hospodářský a turistický rozvoj regionu, a zdůraznilo se, že společné aktivity přispěly k odbourávání stereotypů a budování trvalých sousedských vztahů.

Diskutovalo se také o otázkách infrastruktury, vzdělávání, zdravotní péče a bezpečnosti v příhraničních oblastech, včetně tématu česko-polské dohody o spolupráci záchranných služeb – klíčového dokumentu zvyšujícího bezpečnost obyvatel a turistů.

Návštěva Velvyslanectví ČR

Třetí den delegace navštívila Velvyslanectví České republiky ve Varšavě, kde se setkala s panem Břetislavem Dančákem – velvyslancem České republiky v Polsku. Diskuse se týkala dosavadních úspěchů a budoucích plánů v oblasti spolupráce příhraničních regionů. Pan velvyslanec se dotkl problematiky rozvoje silničních a železničních spojení a zlepšení dopravy mezi zeměmi. V rozhovorech se také objevily otázky jaderné energetiky a společných opatření v oblasti bezpečnosti.

Setkání poskytlo vynikající příležitost k prohloubení dialogu a posílení spolupráce mezi Polskem a Českou republikou v kontextu společných výzev a příležitostí k rozvoji příhraničí.

Na závěr návštěvy účastníci obdivovali panorama hlavního města z vyhlídkové terasy Paláce kultury a vědy.

Profesionální tlumočení během celé cesty zajistil pan Jaroslav Radiměřský – srdečně děkujeme za neocenitelnou podporu!

Děkujeme za společně strávený čas, za vaše zapojení, zajímavé rozhovory a otevřenost novým nápadům. Věříme, že podobná setkání budují mosty mezi lidmi a inspirují k realizaci hodnotných projektů v našem společném polsko-českém regionu.

Polský sekretariát euroregionu

Zvláštní poděkování patří paní poslankyni Iwoně Krawczyk za pozvání, organizaci setkání a vřelé přijetí.

Během návštěvy měli účastníci také možnost setkat se s paní Monikou Wielichowskou – místopředsedkyní Poslanecké sněmovny PR, která již řadu let podporuje rozvoj polsko-české spolupráce v příhraničních regionech, angažuje se v budování dobrých sousedských vztahů, podporuje samosprávy a posiluje dialog mezi zeměmi.

Díky podpoře osob, jako je paní místopředsedkyně, je možné účinně propagovat udržitelný rozvoj, sociální integraci a institucionální spolupráci na obou stranách hranice. Rádi bychom vyjádřili poděkování paní místopředsedkyni za inspirativní rozhovory, vřelé přijetí a jedinečnou příležitost seznámit se se zákulisím práce Poslanecké sněmovny a navštívit její kancelář.

Procházka po Varšavě

Druhý den účastníci absolvovali komentovanou procházku Varšavou. Navštívili mimo jiné: Pomník Mikuláše Koperníka, kostel Svatého Kříže, náměstí Plac Piłsudskiego, Prezidentský zámek, Pomník mořské panny, Pomník malého povstalece a park Łazienki Królewskie. Byla to skvělá příležitost k integraci a poznání polské historie a kultury.

ČLENSKÁ ZÁKLADNA SE ROZŠIŘUJE

Představujeme nové členy

Místo s bohatou historií, kulturou i budoucností

OPEC RUDNÍK, se rozkládá na ploše 42 km² a je domovem pro 1 994 obyvatel. Svou historii píše již od roku 1354, kdy nesla původní název Hermannseifen. Název Rudník je spojen s obdobím, kdy se v této oblasti těžila železná ruda, což je patrné dodnes. V místních lesích jsou k vidění propadliny, které připomínají důlní činnost našich předků. Obec se skládá z pěti částí, které jsou symbolicky vyobrazeny ve znaku obce jako pět žlutých hvězd. Dnes je Rudník dynamickou obcí s rozmanitým kulturním i sportovním vyžitím, kvalitní infrastrukturou a aktivní komunitou.

Výborná infrastruktura a služby pro občany

Rudník disponuje kompletní občanskou vybaveností, která zajišťuje vysokou kvalitu života pro místní obyvatele. K důležitým službám patří:

- Zubař, pediatr a obvodní lékař
- Mateřská škola a základní škola, plně organizovaná od 1. do 9. tř.
- Obchody s potravinami
- Kadeřnictví
- Masáže
- Dům s pečovatelskou službou pro seniory i občany v tíživých životních situacích

Rudník je také oblíbeným rekreačním místem. V obci se nachází mnoho rekreačních objektů a chalup, které slouží nejen k soukromé rekreaci, ale i k pronájmu pro letní a zimní dovolené.

Obec s hlubokými kořeny v zemědělství

Rudník si uchoval bohatou zemědělskou tradici, která sahá hluboko do minulosti. Pěstování plodin a chov dobytka zde přetrvaly až do dnešní doby, a to nejen díky místním drobným zemědělcům, ale především díky velké produkci „Farmy Rudník“, která provozuje jak rostlinnou, tak živočišnou výrobu.

Průmysl a ekonomika

Součástí průmyslové historie obce byl neodmyslitelně textilní průmysl, který měl v Rudníku a okolí silné zázemí. Avšak v průběhu 80. let zcela zanikl a dnes už je pouze součástí minulosti.

Obec Rudník je také významným zaměstnavatelem a průmyslovým centrem mikroregionu. **Působí zde dvě velké firmy:**

- **Akwel Automotive**, specializující se na výrobu gumových komponentů pro automobilový průmysl
- **MZ Liberec**, který se zaměřuje na výrobní programy pro nemocnice a lékařský průmysl

Rozvoj obce a investice

Obec Rudník dlouhodobě investuje do své infrastruktury i zázemí pro občany. Roční rozpočet se pohybuje kolem 70 milionů Kč, což umožňuje **realizaci významných projektů posledních dvou let:**

- **Nový sběrný dvůr** – moderní a ekologické řešení odpadového hospodářství
- **Nový autobusový terminál** se třemi nástupišti – bezpečná a komfortnější doprava pro místní i návštěvníky

- **Kompletní rekonstrukce obecního úřadu** – moderní prostor pro úředníky i občany
- **Vybudování infocentra a Pošty Partner** – služba obyvatelům i návštěvníkům obce

Životní prostředí

Obec vlastní a obhospodařuje také 303 hektarů lesů, které jsou nejen zdrojem příjmů, ale i místem pro odpočinek a rekreaci. S ohledem na území pod správou KRNAPu obec nakládá velkou snahu k ochraně endemitů luk i vodstva.

Kulturní a sportovní život

O kulturní vyžití v obci se stará **kulturní komise**, která organizuje pestrou škálu akcí. Kromě toho **v Rudníku působí mnoho spolků**, například:

- **Lyžařský spolek**
- **TJ Rudník** – sdružuje všechny organizované sporty v obci
- **Spolek přátel Bolkova** – komunitní spolek jedné části obce

- **Spolek Janovice** – komunitní spolek jedné části obce
- **Spolek RuRu** – spolek pro záchranu Rudnických ruin
- **Spolek seniorů** – sdružuje cca 70 seniorů obce
- **SMX racing team** – motokrosový sport
- **MTB Černá hora** – zimní sporty
- **Dva sbory dobrovolných hasičů** pod záštitou obce Rudník
- **Výjezdová jednotka JP03** – rychlá pomoc v krizových situacích

Sportovní nadšenci mají k dispozici širokou nabídku aktivit od fotbalu, tenisu, nohejbalu, volejbalu, ping-pongu, šipek až po volně přístupnou lezeckou stěnu a pumptrack.

Významnou sportovní atrakcí je také soukromá motokrosová trať, která funguje pod hlavičkou SMX Racing Team Rudník. Tento rok se zde uskuteční prestižní Mistrovství České republiky v motokrosu, což přiláká nejen závodníky, ale i fanoušky motoristického sportu z celé republiky.

Přeshraniční spolupráce v rámci Euroregionu Glacensis

Obec Rudník se vždy aktivně zapojovala do přeshraničních projektů. Díky vstupu do Euroregionu Glacensis a česko-polské spolupráci se podařilo zrealizovat:

- **Kulturní akci Rudnické káry,**
- **Noční útok Bohuslava Martínka,** který připravili hasiči z části Rudník - Arnultovice za účasti kolegů z polského města Świerzawa, která je partnerským městem obce Rudník.

Tyto akce ukázaly, že členství v Euroregionu Glacensis je pro Rudník přínosné. Díky němu došlo nejen k realizaci nových projektů, ale i k přátelskému sblížení s občany partnerské obce Świerzawa, s níž bylo podepsáno memorandum o vzájemné spolupráci.

Obec Rudník chce být i nadále aktivním a platným členem Euroregionu Glacensis a podílet se na rozvoji přeshraniční spolupráce a společných aktivit, a proto oficiálně vstoupila do tohoto sdružení.

Poděkování a výhled do budoucna

Děkujeme všem, kteří se podíleli na přijetí Rudníku do Euroregionu Glacensis. Těšíme se na plodnou spolupráci, která přinese pozitivní dopady nejen pro naši obec, ale i pro celý euroregion. Věříme, že společnými silami dokážeme využít nové příležitosti, které tato spolupráce nabízí a posuneme Rudník opět o krok dál.

Pavel Steklý
Starosta obce Rudník

SPOLEČNĚ TVOŘÍME EUROREGION – propagace přeshraniční spolupráce

Interreg

Spolufinancováno
Evropskou unií

Česko – Polsko

Sdružení polských obcí Euroregionu Glacensis zahájilo realizaci projektu s názvem **Společně tvoříme euroregion**, reg. č. G.004.04.0063 spolufinancováno z FMP Programu Interreg Česko-Polsko, jehož cílem je propagace a posílení přeshraniční spolupráce. V rámci projektu jsou v každém okrese polské části euroregionu organizována setkání, na kterých mají dosavadní příjemci programu INTERREG a Fondu malých projektů možnost představit své zrealizované záměry, seznámit se s aktivitami partnerů a sdílet zkušenosti a příklady dobré praxe v oblasti česko-polské spolupráce. Setkání jsou také příležitostí k seznámení s aktuálními možnostmi financování budoucích přeshraničních projektů.

Setkání v Nowé Rudě

První ze série setkání se uskutečnilo 27. března 2025 v čítárně Městské veřejné knihovny v Nowé Rudě. Akce se v hojném počtu zúčastnili hosté z Polska a České republiky – zástupci dosavadních příjemců Fondu malých projektů a institucí, které mají zájem o spolupráci ve prospěch česko-polského příhraničí.

Účastníky přivítali zástupci novorudsko-broumovského regionu – starosta města Nowa Ruda, Tomasz Kiliński, a starosta města Broumov, Arnold Vodochodský.

Účastníci představili své zkušenosti s přeshraniční spoluprací a realizované projekty a následně se vydali na prohlídku Muzea tiskařského umění a polygrafie – památníku, který vznikl díky realizaci mikroprojektu.

Uskutečnila se také studijní procházka po Nowé Rudě. Účastníci si mohli prohlédnout investice zrealizované v rámci přeshraniční spolupráce, jako jsou naučné stezky, vycházkové trasy, kino pod širým nebem u Městského kulturního střediska a revitalizovaný Městský park, kde se nachází symbolické místo polsko-českého přátelství – stromy vysázené 18 partnery projektu z obou stran hranice.

Setkání ve Zlém Stoku

Další setkání se uskutečnilo 14. dubna 2025 ve zrekonstruovaném Kulturním a turistickém centru EWANGELIK ve Zlém Stoku. Akce se zúčastnili zástupci členů euroregionu, institucí a sdružení z okresu Żąbkowice, a také pozvaní hosté z České republiky – partneři dosavadních příjemců Fondu malých projektů.

Účastníky přivítali Bernadeta Tambor, tajemnice Sdružení polských obcí Euroregionu Glacensis, a Miroslav Wágner, předseda Euroregionu Pomezí Čech, Moravy a Kladska. Během setkání účastníci představili společné přeshraniční záměry realizované ve městech a obcích v okrese Żąbkowice a podělili se o své zkušenosti s přeshraniční spoluprací.

Po prezentační části se účastníci vydali na procházku Zlatým Stokem. Mimo jiné navštívili: zrekonstruovanou věž Kulturního a turistického centra EWANGELIK, Hornickou stezku, Městskou turistickou stezku s Mauzoleem rodu Guttlerů a cykloboxy u spojnice cyklostezek.

Setkání ukončila jedinečná atrakce – projížďka v replice vozu Ford Buick z počátku 20. století ulicemi města.

Tato setkání jsou nejen příležitostí k propagaci přeshraniční spolupráce, ale také k integraci, navazování nových kontaktů a budování trvalých a dobrých sousedských vztahů v rámci Euroregionu Glacensis.

Srdečně vás zveme
na další akci, která se uskuteční
**22. května 2025 v Muzeu
dávného kupectví ve Świdnici.**

Informace o projektu, realizovaných setkáních a pozvánky na další setkání ve Świdnici, Wałbrzychu a Strzelinu najdete na našich webových stránkách:

www.euroregion-glacensis.ng.pl

ZA RYCHNOVEM NAD KNĚŽNOU A RYCHNOVSKEM do České národní banky

Ekonomická situace, cenová stabilita, finanční systém patří mezi nejobvyklejší témata, která se vybaví občanům České republiky, pokud se jim zmíní Česká národní banka. V posledních třech letech se však nejširší veřejnosti spojují i s pojmem Návštěvnícké centrum ČNB, které nabízí pohled nejen na mandát centrální banky a ji samotnou, ale také ji představuje v řadě dalších oblastí a ukazuje ji v nečekaných souvislostech.

Vedle expozic, které má Návštěvnícké centrum ČNB v Praze a Brně, nabízí ostatním pamětovým institucím také spolupráci na výstavních či publikačních projektech. Jedním z takových je z poslední doby výstava věnovaná období 90. let v Československu a České republice pod názvem „Devadesátky, jak je znáte/neznáte?“, kterou připravilo Muzeum a galerie Orlických hor v Rychnově nad Kněžnou. Česká národní banka byla pro ni oslovena s nabídkou spolupráce nad tématy jí vlastní, tedy hospodářství, finančního systému a měny v období transformace nejprve československého a následně českého hospodářství z direktivní plánované ekonomiky na liberálně tržní, včetně adaptace na rozdělení dosavadního státu Čechů a Slováků. Archiv České národní banky proto připravil textové a obrazové podklady pro panely, a to nejen s ohledem na celostátní vývoj, ale i lokální specifika (např. místní banky). Dále nabídl veřejnosti možnost seznámit se s dobovými platidly a některými méně známými skutečnostmi, jež stály za jejich vznikem a vydáním.

Na výstavě prezentované informace a dokumenty z Archivu České národní banky jsou však jen skutečným zlomkem archivního bohatství uloženého v jeho depotech, které mohou využít milovníci Rychnovska. V dokumentech a artefaktech, které spravuje,

se mohou seznámit s hospodářským vývojem regionu a některými jeho významnými osobnostmi.

V případě osobností není možné nezmínit rodáka z Kostelce nad Orlicí Zdeňka Kolářského (1931-2022), jenž se mimo jiné zasloužil o vynikající uměleckou kvalitu československých platidel. Od 60. let patřil mezi pravidelné účastníky soutěží vypisovaných Státní bankou československou a jeho návrhy na československé mince často dosahovaly předních umístění. V období dvaceti let, mezi lety 1964 a 1984, bylo realizováno jedenáct z nich, vedle pamětních stříbrných mincí, i oběžná 3 Kčs (1965) a dvě prestižní zlaté obchodní mince, pětidukát a desetidukát, vydané v rámci výročí úmrtí Karla IV. v roce 1978. Tím se zařadil mezi nejpłodnější československé medailéry. Zároveň není možné opominout, že stál za jedním z nejpozitivněji hodnocených reprezentačních předmětů Státní banky československé, který byl užíván v těch nejvýjimečnějších případech, replikou denárů kněžny Emmy.

Vedle procesu vzniku děl Zdeňka Kolářského je možné v Archivu ČNB nahlédnout i do dalších spisů, které se váží k Rychnovu nad Kněžnou a celému Rychnovsku. Jednotlivé archivní fondy českých obchodních akciových bank svědčí prostřednictvím úvěrových a informačních spisů zejména o činnosti firem podnikajících v tomto regionu. Přestože zpravidla zde velké obchodní banky neměly své pobočné ústavy, byly s nimi v úvěrovém spojení prostřednictvím svých filiálék sídlících v Hradci Králové. Vzhledem k tomu, že Rychnovsko proslulo svým textilním průmyslem a zejména krajkářstvím, je pochopitelné, že zejména firmy s tímto zaměřením se nalézaly mezi jejich bankovní klientelou. V případě jen Rychnova

nad Kněžnou můžeme nalézt v Archivu ČNB dokumenty k firmám, jako byly např. A. M. Ledeče syn, mechanická tkalcovna; Sigmund Fleischer, mechanická tkalcovna bavlny; Josef Baum, výroba pestrého lněného zboží; M. Deutschmann, tovární výroba bavlněného zboží, H. Stiassného synové, rychnovská strojní tkalcovna; Zrůbek a Šebesta, strojová výroba zboží pleteného nebo E. Meinl, kom. spol., (dříve Jindřich Žid a spol., Žamberk a Rychnov nad Kněžnou).

O bohatém ekonomickém životě Rychnova nad Kněžnou první poloviny 20. století pak svědčí i archivní písemnosti věnující se lihovarskému (Goldmann a Wertheimer, výroba lihovin) či stavebnímu (Ing. Ota Hanyš, stavitel). Samozřejmě pak nelze ani pominout kovoprůmysl s firmou, jež dala hovorový název cylindrické vložce zámku (fabka), tedy Fáborský a Šeda, továrna na železné zboží a později jen A. Fáborský, továrna na železné zboží. Dohledat lze ale i menší obchodní firmy se smíšeným či koloniálním zbožím (např. Josef Bárta, Viktor Bečvářovský, František Ježek) či majitele a nájemce zemědělských usedlostí (Jaroslav Navrátil a Miloslava a Karel Dvořákoví) nebo velkostatků v nejbližším okolí Rychnova nad

Kněžnou (např. Ředitelství velkostatku Zdenka Kolowrata-Liebsteinského; Josef Vinař, nájemce dvorů, Jedlina u Rychnova nad Kněžnou; Josef Býček, nájemce velkostatku hraběte Kolowrata Karolin, Lipovka u Rychnova nad Kněžnou). Rostoucí turistický ruch pak podpořily i úvěry poskytnuté majitelům turistického hotelu Panorama manželů Kellerových. Nelze však také pominout, že dokumenty nezřídka zachycují i to nejtemnější období českých dějin, tedy okupace, kdy docházelo k arizaci mimo jiné rychnovských židovských podniků a expropriaci židovského obyvatelstva.

Stejně tak je třeba se zmínit i o lokální působnosti Zemské banky (dříve Zemské banky Království českého), která poskytovala komunální úvěry se zárukou Země české, a Národní banky Československé, která od roku 1926 plnila funkce cedulové banky. Obě dvě svou činností vstupovaly do financování nejrůznějších infrastrukturních projektů, jak v Rychnově nad Kněžnou, tak v rámci rychnovského soudního okresu. Zatímco doklady o působení první z nich nalézáme již od konce 19. století tak v případě druhé v období krátce po skončení II. světové války v souvislosti s hospodářskou rekonstrukcí Československa. Obdobně pak obě byly ve spojení s místními peněžními ústavů Okresní záložnou hospodářskou v Rychnově nad Kněžnou a Městskou spořitelnou v Rychnově nad Kněžnou.

I jen zběžně popsat na jen úzce vymezeném prostoru všechny dokumenty, které by zájemci o minulost Rychnova nad Kněžnou a regionu si mohli prostudovat, není možné, a proto jim lze nabídnout jediné – návštěvu Archivu České národní banky, jenž je po předchozí konzultaci (archiv@cnb.cz) denně otevřen nejširší veřejnosti.

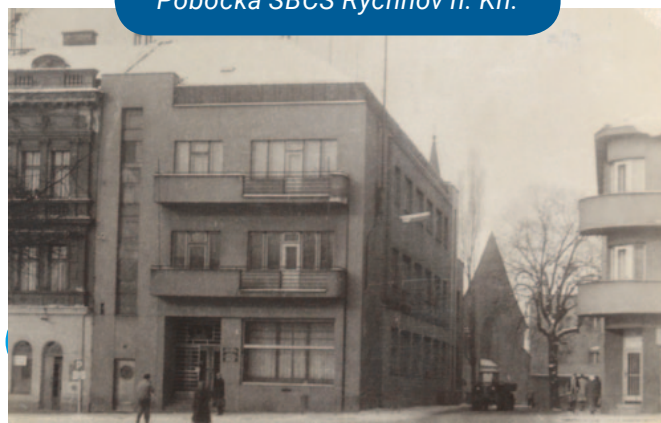
Jakub Kunert

Návštěvnícké centrum ČNB

ČNB ČESKÁ
NÁRODNÍ
BANKA

Pobočka SBČS Rychnov n. Kn.

FOND MALÝCH PROJEKTŮ V EUROREGIONU GLACENSIS 2021-2027

Vážení žadatelé, realizace programu Fond malých projektů v Euroregionu Glacensis v rámci Programu Interreg Česko – Polsko 2021-2027 je v plném proudu.

Fond malých projektů je možné realizovat ve dvou prioritách:

- **Priorita 4 „Spolupráce institucí a obyvatel“, cíl 4.2 – spravuje česká strana Euroregionu Glacensis**
- **Priorita 2 „Cestovní ruch“, cíl 2.1 – spravuje polská strana Euroregionu Glacensis**

PRIORITA 4

Na konci ledna roku 2025 Euroregion Glacensis předložil první žádost o platbu, kde byly zařazeny první tři ukončené malé projekty. Dostáváme se tak do fáze, kde jsme již prověřili téměř všechny kroky projektového cyklu u malých projektů.

Termíny FMP – priorita 4

Výzva	Zahájení výzvy	Ukončení výzvy	Termín EŘV	Podmínky výzvy	Stav výzvy
1. výzva	1. 11. 2023	29. 2. 2024	11. 6. 2024	bez omezení	Výzva ukončena
2. výzva	1. 3. 2024	30. 6. 2024	12. -13. 12. 2024	bez omezení	Výzva ukončena
3. výzva	1. 8. 2024	30. 11. 2024	22. 4. 2025	pouze pro prvožadatele	Výzva ukončena
4. výzva	17. 2. 2025	15. 5. 2025	říjen 2025	Alokace 500 000 EURO	Výzva ukončena

Interreg

**Spolufinancováno
Evropskou unií**

Česko – Polsko

Dne 17. 2. 2025 došlo ke zveřejnění aktualizované Směrnice pro žadatele, kde jsme valorizovali jednotkové náklady na osobodny a došlo k upřesnění vybraných podmínek fondu. Ve stejný den byla vyhlášena 4. výzva pro předkládání malých projektů. Tato výzva nemá žádná omezení. S ohledem na průběh čerpání budou následné výzvy vyhlášovány na předem stanovenou alokaci tak, aby prostředky byly rovnoměrně rozprostřeny po celé období trvání fondu, který končí až v roce 2029. Na toto kolo byla stanovena alokace ve výši 500.000 EUR.

Projekty ve 4. výzvě bylo možné předkládat do 15. 5. 2025. Projektové záměry je možné konzultovat v sídle Správce FMP, a to po předchozí telefonické domluvě nebo v rámci vyhlášených konzultačních dnů.

Veškeré aktuální informace o prioritě 4 jsou zveřejněny na webových stránkách

<https://www.euro-glacensis.cz/>

FOND MALÝCH PROJEKTŮ V EUROREGIONU GLACENSIS 2021-2027

PRIORITA 2 CESTOVNÍ RUCH

Cíl: 2.1 Lepší přeshraniční využití potenciálu udržitelného cestovního ruchu pro hospodářský rozvoj česko-polského pohraničí

Polská část Euroregionu Glacensis plní úlohu správce Fondu malých projektů v Euroregionu Glacensis na období 2021-2027 v rámci Priority 2, Cíle 2.1 - Lepší přeshraniční využití potenciálu udržitelného cestovního ruchu pro hospodářský rozvoj česko-polského pohraničí.

24. března 2025 se na zámku Międzylesie konalo **2. zasedání Euroregionálního řídicího výboru** (EŘV), na kterém byly projednány projekty předložené v rámci druhého kola výzvy. **Druhé kolo výzvy bylo vyhlášeno 1. června 2024** a původně mělo skončit 15. října 2024. Kvůli přírodní katastrofě - povodním v polovině září - byla lhůta pro podání žádostí prodloužena do 15. listopadu 2024.

Celkem bylo předloženo **15 projektů** (z toho 11 společných a 4 samostatné). Po kontrole přijatelnosti a věcném hodnocení bylo na 2. zasedání EŘV předloženo k projednání **9 žádostí o dotaci**. Z nich bylo k financování **schváleno 7 žádostí**. Vzhledem k omezené alokaci v rámci aktivity Podpora rozvoje muzeí a expozic byly 2 žádosti zařazeny na náhradní seznam do doby, než budou podepsány smlouvy o poskytnutí dotace u projektů z 2. kola výzvy.

Třetí kolo výzvy k předkládání žádostí skončilo 28. února 2025 a probíhalo od 1. prosince 2024. V rámci této výzvy bylo **předloženo 10 žádostí**, které v současné době procházejí kontrolou přijatelnosti. Zasedání Euroregionálního řídicího výboru, na kterém budou tyto žádosti projednány, se uskuteční **v červnu 2025**.

Čtvrté kolo výzvy k předkládání žádostí o dotaci bylo vyhlášeno **26. března 2025**. Termín pro předkládání žádostí o dotaci na malé projekty je do **30. května 2025**. Plánovaný termín zasedání Euroregionálního řídicího výboru, na kterém budou žádosti z této výzvy projednávány, je **říjen 2025**.

Finanční rozsah dotace z EFRR: Ostatní malé projekty

- 2 000 - 30 000 EUR u samostatných projektů
- 4 000 - 60 000 EUR u projektů s principem vedoucího partnera

Projekty zaměřené na malou infrastrukturu v cestovním ruchu

- 2 000 - 30 000 EUR u samostatných projektů
- 4 000 - 80 000 EUR u projektů s principem vedoucího partnera

Alokace 4. kola výzvy je rozdělena mezi jednotlivé vhodné aktivity v rámci priority 2 dle níže uvedeného přehledu:

Česko - Polsko

1. Podpora vzniku nových, příp. rozvoj stávajících prvků cestovního ruchu – 520 000 EUR, z toho:

- Oprava, revitalizace a/nebo zpřístupnění hmotných památek – 80 000 EUR
- Veřejná turistická infrastruktura – 140 000 EUR
- Rozvoj sítě cyklostezek/cyklotras/singltreků vycházejících ze stávajících přeshraničních koncepcí – 160 000 EUR
- Rozvoj sítě vodáckých tras, pěších tras, hipostezek, apod. – 60 000 EUR
- Podpora rozvoje a propagace nemotného kulturního dědictví – 80 000 EUR

2. Propojování a vytváření produktů cestovního ruchu a jejich propagace – 60 000 EUR, z toho:

- Podpora společných koncepčních řešení (včetně databází) pro rozvoj, propagaci a využívání kulturního a přírodního dědictví – 60 000 EUR

3. Podpora doprovodných aktivit souvisejících s rozvojem cestovního ruchu – 60 000 EUR

Termíny FMP – priorita 2 Cestovní ruch

Výzva	Zahájení výzvy	Ukončení výzvy	Termín EŘV
1. kolo	28. 3. 2024	31. 5. 2024	25. 10. 2024
2. kolo	1. 6. 2024	15. 11. 2024	24. 3. 2025
3. kolo	1. 12. 2024	28. 2. 2025	6. 2025
4. kolo	26. 3. 2025	30. 5. 2025	10. 2025

UPOZORNĚNÍ:

V RÁMCI TÉTO VÝZVY NEBUDOU PODPOROVÁNY NÁSLEDUJÍCÍ AKTIVITY:

1. Podpora rozvoje muzeí a expozic
2. Vytváření nových přeshraničních turistických produktů a nabídek nebo propojování a rozvoj stávajících a společná propagace

Projektová žádost se vyplňuje v systému FMP, který je k dispozici na adrese <https://fmp.cz-pl.eu>, kde je třeba si nejprve vytvořit účet a poté přejít k vyplnění formuláře projektové žádosti.

Doporučujeme Vám konzultaci projektů.

Konzultace si můžete objednat přímo v kancelářích euroregionu na české a polské straně nebo využít možnosti konzultací online.

PŘIHLÁŠKU včetně navrhovaného termínu a vyplněného formuláře projektu, který najdete na adrese <http://euroregion-glacensis.ng.pl/artikul/301/konsultacje-w-ramach-priorytetu-2-turystyka>, zasílejte na adresu biuro@eg.ng.pl.

Z ARCHIVU PROFESNÍHO ŽIVOTA JAROSLAVA ŠTEFKA

Vydává Euroregion Pomezí Čech, Moravy a Kladska – Euroregion Glacensis, Panská 1492, 516 01 Rychnov nad Kněžnou, Česká republika ve spolupráci se Stowarzyszeniem Gmin Polskich Euroregionu Glacensis, Łukasiewicza 4a/2, 57-300 Kłodzko, Polsko

Redakce pro českou část – tel.: 00420 494 531 054 · e-mail: info@euro-glacensis.cz · www.euro-glacensis.cz

Redakce pro polskou část – tel.: 0048 74 86 771 30 · e-mail: biuro@eg.ng.pl · www.euroregion-glacensis.ng.pl

Grafický design: Studio eMD, s.r.o., Rychnov nad Kněžnou